

آیت‌الله اعرافی عنوان کرد

خروجی هدفمند و ماندگاری هدفمند

دو سیاست مهم و مکمل حوزه

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، بر ضرورت بازآفرینی نظام خدمت‌رسانی بر مبنای آموزه‌های اسلامی تأکید کرد و گفت: خدمت به طلاب، زیرساخت همه مأموریت‌های ذاتی حوزه و نقش‌آفرینی آن در تحول تمدنی جامعه‌است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله علیرضا اعرافی، مدیر حوزه‌های علمیه کشور، در جمع مدیران ستادی و استانی معاونت امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه که در مدرسه علمیه معصومیه قم برگزار شد، ضمن تسلیت ایام فاطمیه و تقدیر از برگزارکنندگان این همایش، به‌ویژه معاونت امور طلاب، هویت ذاتی حوزه را، خدمت‌رسانی دانست و تصریح کرد: حوزه دو عنصر اساسی دارد: نخست، تضلع در معارف دینی و بهره‌گیری از کتاب و سنت؛ دوم، برون‌گرایی اجتماعی.

هویت ذاتی حوزه: خدمت‌گزاری

وی با اشاره به فرمایش مقام معظم رهبری مبنی بر برون‌گرابودن حوزه، گفت: اگر روزی حوزه‌ای داشته باشیم سرشار از ققاهت و تفکر عقلی، اما در نشر و پیاده‌سازی آن‌ها نقشی نداشته باشد، آن حوزه هویت اصلی خود را از دست داده است.

خدمت فکری و اخلاقی، قله حوزه

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، با تأکید بر اینکه خدمت اصلی حوزه، خدمت فکری و اخلاقی است، افزود: گروه‌های جهادی و خدمات میدانی ارزشمندند؛ اما خدمت جانانه و آسمانی، عرضه اندیشه الهی به بشر و پاسخ به عطش معنوی و فکری انسان است. وی تصریح کرد: کار شما در امور طلاب، زیرساخت آن خدمت اصلی است. شما سنگ‌بنای ساختاری هستید که تمام مأموریت‌های ذاتی حوزه بر آن استوار می‌شود.

چهار اصل بنیادین خدمت‌رسانی اسلامی

مدیر حوزه‌های علمیه کشور با بیان اینکه اسلام در هر موضوعی دارای نظام فکری منسجم است، بیان کرد: درباره هر حوزه‌ای، سه نوع اندیشه «کلامی و فلسفی»، «اندیشه‌های فقهی» و «اندیشه‌های اخلاقی» وجود دارد.

آیت‌الله اعرافی در ادامه چهار اصل بنیادین نظام خدمت‌رسانی اسلامی را، «نگاه الهی به مخلوق، حفظ کرامت مخاطب، خدمت بدون معامله دنیایی و نظام اولویت‌ها» دانست و در توضیح اصل چهارم گفت: هرچه خدمت به سمت امور زیربنایی‌تر و بنیادین‌تر جهت یابد، ارزش والاثری پیدا می‌کند. اولویت‌بخشی خدمات بر اساس مصلحت کلان و نیاز جامعه دینی، از معیارهای اصلی است.

انتظارات از معاونت امور طلاب

نکته اول: آشنایی با نظامات علمی و طرح‌های تحولی

مدیر حوزه‌های علمیه کشور گفت: امور طلاب و دانش‌آموختگان باید خدمت خود را متناسب با نظامات علمی، تحصیلی و تطبیقی تنظیم کند و با جنس کارها و برنامه‌های آن نظامات آگاهی داشته باشد. خدمتی که به سازوکارهای اصلی رشد، علم و ایمان جهت دهد، بر خدمت‌های سطحی و مقطعی برتری دارد.

در مدیریت اسلامی، «اولویت‌بخشی خدمت‌ها بر اساس مصلحت کلان و نیاز جامعه دینی»، یکی از معیارهای اصلی است. به‌همین ترتیب، محور دوم مباحث ما ناظر به «انتظارات و توقعات حوزه از بدنه خدمت‌گزاران» است. این انتظارات مبتنی بر شرح وظایف رسمی و تصمیم‌های برنامه‌ریزی‌شده‌ی حوزه است. شما همکاران گرامی در مسیر این برنامه‌ها، خدماتی ارزشمند و مشكور ارائه کرده‌اید. اکنون لازم است بخشی از آن‌ها را مرور و بر چند نکته محوری تأکید کنم.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، با اشاره به نگاه منظومه‌وار به طرح‌های حوزه، افزود: دو سال پیش، طی ۱۲ ساعت در مشهد، منطق طرح‌های سال‌های اخیر را تبیین کردم. آنچه در حوزه دنبال می‌شود، به‌رغم کاستی‌ها، یک منظومه منسجم است که طراحی شده است.

جمع‌آوری مطالبات سی‌ساله رهبر معظم انقلاب از حوزه

آیت‌الله اعرافی با اشاره به جمع‌بندی سی‌ساله مطالبات حوزه، گفت: اخیراً کل مطالبات سی‌سال گذشته رهبر معظم انقلاب جمع‌آوری و در کتابچه‌ای پالایش شد. در همه طراحی‌ها، فرمایش‌ها و دغدغه‌های رهبر معظم انقلاب به‌طور جدی مورد توجه بوده و همچنان در اصلاحات بعدی ادامه دارد.

وی تأکید کرد: همکاران در امور طلاب، باید این مشقت را بپذیرند که دائم اندیشه‌ها و طرح‌های جدید و مباحث مرتبط با نقش کلان حوزه را بازسازی و روزآمد کنند.

نکته دوم: آشنایی با حوزه امروز و نقش روحانیت

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، بر ضرورت آشنایی عمیق با وضعیت کنونی حوزه و نقشی که امروز باید ایفا کند، تأکید کرد.

نکته سوم: هدفمندی خدمات

آیت‌الله اعرافی با اشاره به طرح هدفمندی که هفت سال پیش مطرح شد، گفت: خدمات باید معطوف به خروجی نهایی و مأموریت‌های

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، پنج کلان مأموریت اصلی حوزه را این‌گونه برشمرد: تربیت نیرو با آموزش؛

تولید علم و محتوا با پژوهش؛ پرورش انسان دین‌باور؛ تبلیغ و جهاد تبیین و مدیریت دینی و پیاده‌سازی ارزش‌های الهی در جامعه.

شده است. هوش مصنوعی هم چالش‌ها و تهدیدهای بزرگ دارد و هم فرصت‌های بزرگ. ما باید پیشگامانه بر آن سوار شویم و مخاطرات را به حداقل برسانیم.

وی تصریح کرد: ستاد هوش مصنوعی و تمدن اسلامی و مرکز فناوری حوزه در حال ارائه خدمات به اسناد کشوری و روند هوش مصنوعی در کشور هستند.

تحلیل داده‌محور و آمار دقیق

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه کشور، با تأکید بر اهمیت آمار و ارقام، گفت: گزارش‌های دقیق درباره ازدواج، ورزش و سلامت طلاب، بدون تردید بر روی تصمیمات اثر می‌گذارد.

آیت‌الله اعرافی، با اشاره به بازدید از مجموعه همراه اول، گفت: بررسی حجم مکالمات و مراجعات اینترنتی نشان می‌دهد که با ورود به ماه رمضان، الگوهای ارتباطی به‌طور چشم‌گیری تغییر می‌کند. انتظار من از امور طلاب این است که تحلیل‌گر باشد و تحلیل‌های آن بر نظام آموزشی، پژوهشی و تبلیغی تأثیر بگذارد و راهبری کند.

هم‌افزایی درون‌دستگاهی و میان‌دستگاهی

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، بر ضرورت هماهنگی کامل با معاونت‌های دیگر تأکید کرد و گفت: شما باید با معاونت‌های دیگر واقعاً یک‌دست و درواغ‌ید واحد باشید و نهایت تعامل را با سایر نهاد‌های همسو و همکار داشته باشید.

امام جمعه قم افزود: در سطح بالاتر نیز باید با دفتر مقام معظم رهبری، دفاتر مراجع عظام، خیرین، امامان جمعه و ... شبکه‌سازی کنید تا علاوه بر توسعه خدمات منسجم، از موازی‌کاری‌ها جلوگیری شود.

آراستگی، پاکیزگی و انضباط

مدیر حوزه‌های علمیه گفت: آراستگی، پاکیزگی و انضباط در مدارس، محل تغذیه و استراحت طلاب، بسیار مهم است؛ البته نه به‌معنای تجمل‌گرایی، بلکه اجتناب از به هم‌ریختگی. باید تعادل باشد که نه حس اشرافی‌گری باشد و نه شلختگی. باید نگاهی چشم‌نواز و متناسب با شأن نظام دینی در محیط حوزه حاکم باشد.

صیانت از شأن و منزلت حوزه

وی با تأکید بر اینکه شأن حوزه اصل است، گفت: این جایگاه در قرون متمادی پاسدار دین و دنیای مردم بوده است. امروز هم در معرکه‌های بزرگ جهان معاصر، رسالت سنگینی بر دوش حوزه است. این منزلت باید شاه‌بیت کار ما باشد و همه کارهای مان آن را تقویت کند.

ارتقای کیفی و کمی در استان‌ها

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به پیشرفت‌های چشم‌گیر حوزه در استان‌ها، گفت: هفت هشت سال پیش، رشته‌های رسمی در استان‌ها بیش از هفت هشت مورد در سه چهار استان نبود.

اکنون بیش از ۱۰۰ رشته رسمی در بیش از ۲۰ استان اجرا می‌شود.

آیت‌الله اعرافی افزود: در حوزه درس خارج نیز، پیش از این، به‌جز دو سه استان که سابقه داشتند، در جاهای دیگر یا وجود نداشت یا اگر بود، تعریف‌شده نبود. اکنون بین ۱۵ تا ۲۰ استان دوره‌های درس خارج رسمی دارند و تلاش می‌کنیم، سطح عالی را نیز ارتقا دهیم.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به رسمی‌سازی مدارس علمیه تصریح کرد: بیش از یکصد مدرسه علمیه که مجوز نداشتند یا مجوز موقت داشتند، مجوز رسمی دریافت کردند. همچنین پژوهش‌سراها، کانون‌های پژوهشی، گروه‌های علمی و ده‌ها مسأله جدید در استان‌ها راه‌اندازی شده‌است؛ از فقه معاصر که در بسیاری از مناطق شروع شده، تا ده‌ها موضوع دیگر که باید در استان‌ها مصداق پیدا کنند، آغاز شده است.

واسپاری هوشمند با نظارت کیفی

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، با اشاره به واسپاری مسئولیت‌ها به استان‌ها در حوزه امور طلاب و تبلیغ، گفت: نقضای ما این است که به کیفیت این واسپاری‌ها توجه شود. مدیر حوزه‌های علمیه کشور تأکید کرد: استان‌ها باید بتوانند همان‌جا، طراحی، پیاده‌سازی و اجرا کنند و کمتر به ستاد نیاز داشته باشند. این امر مراقبت و هوشمندی می‌خواهد. بحث‌های گروه‌های علمی و پایان‌نامه‌ها همه در دستور کار است؛ بعضی جاها انجام شده و جاهای دیگر انجام خواهد شد.

گزارش خبری

مشارکت طلاب در خدمات

استاد حوزه علمیه قم، بر اهمیت حس مشارکت در طلاب تأکید کرد و گفت: مشارکت طلاب در خدمات، امر مهمی است. خود طلاب باید حس مشارکت داشته باشند تا نه‌تنها در تربیت خود، بلکه در خدمت‌رسانی به جامعه نیز نقش‌آفرین باشند.

جذب و پذیرش باکیفیت

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه تصریح کرد: جذب و پذیرش باکیفیت باید واقعاً یک اولویت برای ما باشد. کیفیت ورودی، تأثیر مستقیم بر کیفیت خروجی دارد و باید در این زمینه، با دقت و هوشمندی عمل کنیم.

اولویت مسکن طلاب

آیت‌الله اعرافی با تأکید بر اینکه تأمین مسکن از اولویت‌های مهم است، گفت: در بازدید اخیر از اردبیل که در این زمینه پیشگام است، مشاهده کردم که مرکز خدمات در طرح ملی مسکن کمک می‌کند و خود امور طلاب نیز مساعدت دارد. در کارهای پشتیبانی هم، اردبیل تقریباً اول کشور است؛ از منابع پایداری که دارد، به‌خوبی استفاده کرده است.

وی افزود: هرچند کار ما تا حدی محدود است، اما در دوره‌های اخیر حدود ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیارد تومان وام عمدتاً برای مسکن داده شده است. با این حال، واقعاً نیاز مسکن طلبه و استاد بالاتر از این‌هاست. نیاز مسکن طلاب استان‌ها را باید در اولویت اول قرار داد.

حمایت از اساتید تمام‌وقت

مدیر حوزه‌های علمیه کشور، با اشاره به حمایت از اساتید تمام‌وقت، افزود: ما هدف‌گذاری کردیم که از چهار منبع به هر استاد کمک شود. بر تأمین مسکن تأکید می‌کنم که باید در اولویت برنامه‌ها باشد.

جمع‌بندی و چشم‌انداز آینده

عضو خیرگان رهبری در بخش پایانی سخنان خود، با اشاره به برنامه دوم پنج‌ساله که در حال نهایی‌شدن است، افزود: ان‌شاءالله با تجربه‌ای که از برنامه اول آموختیم، بتوانیم گام‌های اساسی‌تری برداریم و به‌ویژه در قلمروی آنچه در پیام «حوزه پیشرو سرآمد» آمده است، بتوانیم گام‌های بنیادین‌تری را برداریم.

مدیر حوزه‌های علمیه سراسر کشور در پایان تصریح کرد: اصل حضور من در اینجا برای تقدیر و تشکر از شما همکاران عزیز بود که با زحمات فراوان و اخلاص در خدمت حوزه و روحانیت هستید.

گفتنی است، در انتهای این نشست ۱۵۰ دقیقه‌ای، نمایندگانی از شهرها و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، فارس، مرکزی، بوشهر، بابل نکاتی را مطرح کردند که مدیرحوزه‌های علمیه به آنها پاسخ داد.

• طرح هم‌پوشانی هدفمندی حمایت‌ها به‌زودی اجرایی می‌شود

حجت‌الاسلام والمسلمین قنوتی نیز در آیین اختتامیه این همایش، از اجرای ساختار جدید هدفمندی شهریه‌ها و افزایش شاخص‌های حمایتی خبر داد.

معاون امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه، با اشاره به سیاست «تسهیل‌گری و واسپاری امور به استان‌ها» افزود: در این همایش، بر افزایش دقت در اجرای مأموریت‌ها، تقویت هماهنگی میان استان‌ها، تبادل تجارب موفق و تمرکز بر رشد فرهنگی و تبلیغی طلاب تأکید شد. نگاه ما این است که امور طلاب حلقه پیوند و شتاب‌دهنده مأموریت‌های مختلف حوزه باشد.

وی با بیان اینکه از همین ماه، «نظام هم‌پوشانی هدفمندی‌ها» به اجرا درمی‌آید، تصریح کرد: در گذشته تنها یکی از فعالیت‌های طلبه مشمول هدفمندی می‌شد؛ اما در نظام جدید اگر طلبه در چند شأن آموزشی، پژوهشی، فرهنگی یا تبلیغی اشتغال دارد، همه فعالیت‌ها به‌صورت تجمیع‌شده محاسبه خواهد شد. هدف ما عدالت در حمایت و دقت در توزیع منابع است.

حجت‌الاسلام والمسلمین قنوتی، با اشاره به بخش دانش‌آموختگان افزود: در این نشست تصمیم گرفته شد، بخشی از ظرفیت نخبگان و فضلاء حاضر در قم، برای فعالیت در استان‌ها به‌صورت هدفمند سازماندهی شوند تا رشد علمی، فرهنگی و معنوی حوزه‌ها در سراسر کشور متوازن شود. همچنین زمینه استفاده نخبگان استانی از ظرفیت‌های علمی قم فراهم خواهد شد. معاون امور طلاب و دانش‌آموختگان حوزه‌های علمیه در پایان اعلام کرد: جهت‌گیری ما در دوره جدید، دقت، سرعت و عقلانیت در تصمیم‌گیری، ارتباط مستمر با استان‌ها و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های انسانی و علمی است. با هم‌افزایی مستمر، حوزه می‌تواند نقش تمدنی خود را در تراز گفتمان انقلاب اسلامی ایفا کند.